

Astrantia major

Foto's: Harrie de Vries

Nomenclatuur/Etymologie

De wetenschappelijke naam *Astrantia major* is afgeleid van het Griekse woord *astron*, wat "ster" betekent, en verwijst naar de stervormige schutbladeren rond de bloeiwijze van de plant. Het soortepithet *major* betekent "groter" en duidt op de grotere omvang van deze soort in vergelijking met andere soorten binnen het geslacht *Astrantia*. In het Nederlands staat de plant bekend als "Zeeuws knoopje," een naam die verwijst naar de gelijkenis van de bloemen met de knopen die vroeger op Zeeuwse klederdracht werden gedragen.

Taxonomie

De taxonomische indeling van *Astrantia major* is als volgt:

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Apiales
- Familie: Apiaceae (Schermbloemenfamilie)
- Geslacht: *Astrantia*
- Soort: *Astrantia major*

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Synoniemen

Er zijn geen algemeen gebruikte synoniemen voor *Astrantia major*. De naam is consistent in de botanische literatuur.

Eventuele Variëteiten

Er zijn diverse gecultiveerde variëteiten van *Astrantia major*, die voornamelijk verschillen in bloemkleur. Populaire variëteiten zijn onder andere 'Ruby Wedding' met donkerrode bloemen en 'Shaggy' met grote, groenwitte bloemen. Deze variëteiten worden vooral in tuinen gekweekt vanwege hun sierwaarde.

Familie

Astrantia major behoort tot de familie Apiaceae, ook bekend als de schermbloemenfamilie. Deze familie staat bekend om zijn typische bloemschermen en omvat veel andere bekende soorten zoals peterselie, wortel en dille. De meeste soorten binnen deze familie hebben een belangrijke ecologische rol en dienen als voedselbron voor insecten.

Hoogte

De hoogte van *Astrantia major* varieert, maar de plant kan doorgaans tussen de 60 en 90 cm hoog worden. Dit maakt het een middelgrote plant die goed geschikt is voor de achterzijde van perken of gemengde borders.

Bloemkleur

De bloemen van *Astrantia major* kunnen variëren in kleur, afhankelijk van de variëteit. De meest voorkomende bloemkleur is wit tot bleekroze, met schutbladeren die vaak een lichtere tint hebben. Sommige cultivars hebben diepere tinten roze, rood of zelfs paars. De bloemen zijn klein, maar worden omringd door opvallende stervormige schutbladeren die de bloeiwijze een groter en opvallender uiterlijk geven.

Bladkleur

De bladeren van *Astrantia major* zijn diepgroen, handvormig en samengesteld uit 3 tot 7 getande lobben. Ze vormen een aantrekkelijk bladdek dat de plant een mooie structuur geeft, zelfs als hij niet in bloei staat.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Astrantia major* loopt van juni tot augustus. Gedurende deze tijd produceert de plant zijn kenmerkende schermbloemen die in trosvormige bloeiwijzen staan. Na de bloei kunnen de bloemen soms blijven hangen en in de late zomer of vroege herfst nog enige sierwaarde hebben.

Standplaats

Astrantia major gedijt het best in een halfschaduwrijke omgeving, hoewel hij ook volle zon kan verdragen mits de grond vochtig genoeg is. Hij heeft een voorkeur voor vochtige, goed doorlatende bodems die rijk zijn aan organisch materiaal. Deze plant doet het goed in gemengde borders, langs bosranden of in cottage-tuinen.

Herkomst

Astrantia major komt van nature voor in bergachtige gebieden van Centraal- en Zuid-Europa. Hij groeit voornamelijk in vochtige weiden, bosranden en in de buurt van beekjes en andere vochtige locaties. In Nederland en België wordt de plant voornamelijk in tuinen aangeplant vanwege zijn sierwaarde.

Soort Gewas

Astrantia major is een vaste plant die jaarlijks terugkeert. Hij vormt stevige, rechtopstaande stengels en verspreidt zich geleidelijk via wortelstokken. Hierdoor kan hij in de loop van de tijd grotere pollenvormen, wat hem geschikt maakt voor bodembedekking in grotere perken.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering van *Astrantia major* kan plaatsvinden via zaad of door deling van de wortelkluit. Zaadvermeerdering kan een uitdaging zijn omdat de kiemkracht van de zaden wisselvallig is en de plant vaak zaaitijd nodig heeft om zich volledig te ontwikkelen. Deling van de wortelkluit gebeurt meestal in het vroege voorjaar of de herfst en is een veelgebruikte methode in tuinbouw.

Klimaatzone

Astrantia major is winterhard en geschikt voor groei in klimaatzones 4 tot 7. Dit betekent dat hij goed kan overleven in koude klimaten, waarbij de temperaturen in de winter kunnen dalen tot -30°C. Hierdoor is hij een populaire plant in gematigde streken van Europa.

Insecten

De bloemen van *Astrantia major* trekken een verscheidenheid aan bestuivende insecten aan, waaronder bijen en vlinders. Vanwege de schermbloemige structuur kunnen insecten gemakkelijk toegang krijgen tot de nectar en stuifmeel, wat de plant aantrekkelijk maakt voor verschillende soorten bestuivers.

Bronvermelding

- Kew Science - Plants of the World Online
- RHS (Royal Horticultural Society)
- Botanic Gardens Conservation International

Samenvatting

Onderwerp	Beschrijving
Nomenclatuur	<i>Astrantia</i> betekent "ster," <i>major</i> betekent "groter"
Taxonomie	Rijk: Plantae, Clade: Angiosperms, Clade: Eudicots, Orde: Apiales, Familie: Apiaceae, Geslacht: <i>Astrantia</i> , Soort: <i>Astrantia major</i>
Synoniemen	Geen algemeen gebruikte synoniemen
Variëteiten	'Ruby Wedding', 'Shaggy', en andere cultivars
Familie	Apiaceae (Schermbloemenfamilie)
Hoogte	60-90 cm
Bloemkleur	Wit tot bleekroze, soms rood of paars afhankelijk van de variëteit
Bladkleur	Diep groen, handvormig met getande lobben
Bloeiperiode	Juni tot augustus
Standplaats	Halfschaduw, vochtige grond, ook volle zon mogelijk
Herkomst	Bergachtige gebieden van Centraal- en Zuid-Europa
Soort gewas	Vaste plant, verspreidt zich via wortelstokken
Vermeerderingswijze	Zaad of deling van wortelkluit
Klimaatzone	Zones 4-7, winterhard
Insecten	Aantrekkelijk voor bijen en vlinders